

Darvasi László
Taligás
Magvető Kiadó, 2016, 336 oldal, 3490 Ft

1728. július 23-án zajlott le Szegeden Magyarország történetében a legnagyobb boszorkánypert követően a megvádoltaknak máglyán elégetése. Tizenkét boszorkányt kötöztek négyesével össze, három máglya égett, a különb-különb tortúrák után (vízpróba, mérlegpróba, aki könnyűnek találtatott hosszú tűkkel szurkálták) következett a legnagyobb látványosság, a közösség ellenségeit máglyára vetették. Ez a mai Boszorkánysziget nevet viselő részén történt.

A történészek feljegyzései részletesen beszámolnak, hogyan alakult ki lassacskán a koncepció: egy bába köré építettek vádat, aki a kínzások hatására embereket nevezett meg, akikkel kapcsolatban állt, főként javasasszonyokat, füves asszonyokat; végül egész katonai hierarchiát konstruáltak, parancsnokuknak pedig a 82 éves Rózsa Dánielt találták meg, aki juhászbojtból városi főbírává küzdötte fel magát egykoron.

Ez röviden Darvasi László új regényének történelmi háttere, de ami az írókat érdekli, az nem maga a tény, hanem a végkifejlet előtt, mögött zajló folyamat megmutatása, a politikai

A boszorkányégetés esztétikája

Bán Magda könyvajánlója

szempontok és azok megvalósítása – nagyjából fél év alatt.

A címadó Taligás, a regény narrátora és cselekvő részese taligájával megbízatásokat teljesít, ritka, nehezen elérhető könyveket szerez be, a könyveket el is olvassa, fejből idézi az azokból megtanult verseket, Shakespeare-darabok részleteit. Gyakran meséli, szavalja kedvenc idézeteit kérésre vagy magának, vagy fegyverként, ha megtámadják. Mert támadják, bolondnak nézik, mert van egy különös betegsége, amit akkor talán nyavalyatörésnek neveznek. Ezt Taligás előre megérzi, de megállítani nem tudja, olyan ez számára, mint egy nagy verés. Rója az utakat, kocsmákban éjszakázik, Bécstől Szegedig kereskedik. Leggyakrabban használt szava: félek – a mű refrénje.

A történet másik szereplője egy bécsi úr, Wolzbein tanácsos, aki a halva született korcsokat gyűjti a Gnómok termében. Köztük van kicsi tégelyben Barbara, az almaarcú lány, akit Taligás mindenhova magával visz. Ez a kiindulópont, innen kezdődik az ármány, Róth püspöki titkár személyében, aki kiszemel ebből a

teremből egy Grinzingenből származó szép arcú néma fiút, Bécsben pedig megpillant egy táncoló gyönyörű lányt, Johannát.

A politikai feladat, hogy az éhező és szűkölködő Szeged népét le kell csendesíteni, felelőst állítani az elszenvedett károkért. Róth püspöki titkár ambíciózus tervet eszel ki. Nem csűrhe-égetést, hanem egy elegáns, mondhatni költői máglyát. A fiatal férfi, Julius és Johanna máglyára lépésének felemelő látványát. Finom, esztétikus megoldást szeretne, bár, bár, brutális, hétköznapi, szennykes kivégzések helyett.

Hogy az értelmiséget Darvasi könyvében az ágról szakadt Taligás jelképezi, nem véletlen. Taligás magát is bolondnak tartja, mert a szellem nem sokra megy a hatalmi intrikákkal. Segítőkészségét nem veszik komolyan, nem fontolják meg, öntudatosan mennek sokan bukásuk elé, mert nem hiszik, hogy a szörnyűség velük is megtörténhet.

Darvasi regénye lírai és drasztikus, trágár és gyengéd egyszerre. De nem vidám. Miért is lenne az, innen a 21. századból nézve?